

Οικονομικά - Εταιρικά Νέα

Στη γραμμή εκκίνησης το ΤΧΣ – Τα πρώτα βήματα της αποεπένδυσης

Σε "βροχή" προκηρύξεων προχώρησε το ΤΧΣ τον Αύγουστο προκειμένου να είναι σε πλήρη ετοιμότητα να υποδεχθεί τους επενδυτές που θα εκδηλώσουν ενδιαφέρον για τα ποσοστά που κατέχει στις συστημικές τράπεζες τα οποία αποτιμώνται σήμερα στα 3,850 δισ. ευρώ.

Σημαντικό ορόσημο που ολοκληρώθηκε το προηγούμενο διάστημα είναι η κατάρτιση της πρώτης λίστας με 15 χρηματοοικονομικούς συμβούλους οι οποίοι θα διαχειριστούν τις συναλλαγές μέσω κεφαλαιαγοράς, τις συναλλαγές δηλαδή με τις οποίες τα ποσοστά του ΤΧΣ θα διατεθούν μέσω της χρηματιστηριακής αγοράς.

Οι ενδιαφερόμενοι έχουν περιθώριο να καταθέσουν ενστάσεις έως τα τέλη του μήνα, ενώ στις αρχές Σεπτεμβρίου αναμένεται να έχει καταρτιστεί και η δεύτερη λίστα χρηματοοικονομικών συμβούλων οι οποίοι θα εμπλακούν στις ιδιωτικές συναλλαγές -στις συναλλαγές δηλαδή όπου η διάθεση των μετοχών του Δημοσίου στις τράπεζες θα γίνει μέσω διμερούς συναλλαγής.

Η Στρατηγική Αποεπένδυσης του ΤΧΣ προβλέπει μία ακόμη λίστα η οποία περιλαμβάνει 15 νομικούς συμβούλους και αναμένεται να έχει καταρτιστεί εντός Οκτωβρίου. Στις εν λόγω προκηρύξεις αναζητούνται επίσης χρηματοοικονομικοί και νομικοί σύμβουλοι οι οποίοι θα συνδράμουν το ΤΧΣ στις ενδεχόμενες συναλλαγές Σεπτεμβρίου, δεδομένου ότι τα προαναφερθέντα μητρώα δεν θα έχουν ακόμη οριστικοποιηθεί στο σύνολό τους.

Ο λόγος που το ΤΧΣ πατάει "γκάζι" στις διαδικασίες ώστε να είναι έτοιμο είναι το "ραντεβού" της ελληνικής οικονομίας με τον οίκο αξιολόγησης DBRS στις 8 Σεπτεμβρίου το οποίο αναμένεται να οδηγήσει σε ανάκτηση της επενδυτικής βαθμίδας.

Τα βήματα

Πρώτο βήμα στη διαδικασία της αποεπένδυσης είναι η επαναγορά ποσοστού 1,4% από τη Eurobank, μια κίνηση που αφενός έχει εξαγγείλει μήνες τώρα η διοίκηση της τράπεζας και, αφετέρου, έχει εγκρίνει ο Ενιαίος Εποπτικός Μηχανισμός (SSM). Σύμφωνα με τον CEO Φωκίωνα Καραβία, οι σχετικές διαδικασίες αναμένεται να εκκινηθούν εντός Σεπτεμβρίου.

Σειρά αναμένεται να πάρουν η Alpha Bank για ποσοστό έως 9% -με τη διοίκηση Ψάλτη να έχει λάβει ήδη πρωτοβουλία στην επαφή με επενδυτές- και η Εθνική Τράπεζα όπως η διάθεση ποσοστού 20% φαίνεται πως ικανοποιεί αρχικά αρκετές εμπλεκόμενες πλευρές.

Συνέχεια...

Η τελική προτεραιοποίηση, πάντως, στις συναλλαγές, τα ποσοστά και τις συνθήκες διάθεσης των συμμετοχών του ελληνική δημοσίου που αγγίζουν σε αξία σήμερα τα 4 δισ. ευρώ θα εξαρτηθεί σε μεγάλο βαθμό από το επενδυτικό ενδιαφέρον που θα εκδηλωθεί τις επόμενες εβδομάδες.

"Βροχή" ραντεβού τον Σεπτέμβριο

Δεκάδες ραντεβού έχει κλείσει, σύμφωνα με ασφαλείς πληροφορίες, η διοίκηση του ΤΧΣ με διεθνείς επενδυτικές τράπεζες τον Σεπτέμβριο, αμέσως μόλις η χώρα εισέλθει στο ραντάρ των αγορών με επενδυτική βαθμίδα. Πηγές με γνώση των διαδικασιών εκτιμούν ότι, μετά την ανάκτηση του investment grade, αναμένεται να κάνουν την εμφάνισή τους "αν όχι περισσότεροι, σίγουρα καλύτεροι επενδυτές.

Μετά την πρώτη βολιδοσκόπηση από τις επενδυτικές τράπεζες, εκτιμάται ότι θα εκδηλώσουν επενδυτικό ενδιαφέρον συνταξιοδοτικά ταμεία και fund με μακροχρόνιο ορίζοντα οι οποίοι αναμένουν επίσης τις εξαγγελίες της κυβέρνησης από το βήμα της ΔΕΘ προκειμένου να βεβαιωθούν για τη δημοσιονομική σταθερότητα της χώρας τα επόμενα έτη.

Deal για άρση του αδιεξόδου στο έργο διασύνδεσης Ελλάδας – Κύπρου

«Plan B» για την άρση του αδιεξόδου που έχει προκύψει με τη χρηματοδότηση της ηλεκτρικής διασύνδεσης Euroasia Interconnector αναζητούν οι αρμόδιες ελληνικές και κυπριακές αρχές σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Ενεργό ρόλο σε αυτή την κατεύθυνση ανέλαβε ο ΑΔΜΗΕ, ο οποίος προχώρησε σε προκαταρκτική συμφωνία με ισραηλινό fund για την είσοδό του στο μετοχικό κεφάλαιο του Euroasia Interconnector, φορέα υλοποίησης της διασύνδεσης Κρήτης – Κύπρου, με ποσοστό έως 33%.

Όπως αναφέρει ρεπορτάζ της Καθημερινής, αυτή η εξέλιξη αφενός επιβεβαιώνει και το αυξημένο ενδιαφέρον που παρουσιάζεται το τελευταίο διάστημα από την πλευρά του Ισραήλ για το project, αφετέρου δίνει λύση στο χρηματοδοτικό κενό που υπήρχε και έθετε υπό αμφισβήτηση την ομαλή εξέλιξη του έργου. Και τούτο διότι με τη μετοχική συμμετοχή του ΑΔΜΗΕ και του ισραηλινού fund στον Euroasia Interconnector δημιουργούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις (ικανό μετοχικό κεφάλαιο) για τη δανειοδότηση του έργου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την ολοκλήρωση της αρχιτεκτονικής της χρηματοδότησής του.

Συνέχεια....

Η δρομολογούμενη συμμετοχή του ΑΔΜΗΕ στο έργο με ποσοστό τουλάχιστον 25% (στη βάση του Letter of Intent που έχει υπογράψει με τον Euroasia Interconnector) και με option περαιτέρω αύξησης στο 33%, όπως τονίζουν στην «Κ» κύκλοι του διαχειριστή, αποτέλεσε το εχέγγυο για να πεισθούν οι Ισραηλινοί επενδυτές να εισέλθουν στο project, συνεκτιμώντας –μεταξύ άλλων– την τεχνογνωσία του ΑΔΜΗΕ σε έργα ηλεκτρικών διασυνδέσεων. Η νέα μετοχική σύνθεση του Euroasia Interconnector με την ολοκλήρωση των συμφωνιών εισόδου του ΑΔΜΗΕ και του ισραηλινού fund διασφαλίζει την οικονομική φερεγγυότητα του φορέα υλοποίησης του έργου, που αποτελεί ζητούμενο μετά και την – σύμφωνα με πληροφορίες– απόρριψη του αιτήματος της εταιρείας για χρηματοδότηση ύψους 580 εκατ. ευρώ από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕΠ). Η εξεταζόμενη είσοδος του κυπριακού δημοσίου στο μετοχικό κεφάλαιο του Euroasia Interconnector, σύμφωνα με τον ΑΔΜΗΕ, είναι επίσης προς το συμφέρον του έργου –καθώς θα βελτιώσει ακόμη περισσότερο τις συνθήκες χρηματοδότησής του– και θα μπορούσε να δημιουργήσει ακόμη καλύτερες συνθήκες για την εκκίνηση της κατασκευής της διασύνδεσης που θα άρει την ηλεκτρική απομόνωση της Κύπρου. Το πρόβλημα χρηματοδότησης προέκυψε από την αδυναμία του ιδιωτικού φορέα υλοποίησης Euroasia Interconnector να εξασφαλίσει με δανεισμό τα απαραίτητα κεφάλαια, «με κίνδυνο να χαθούν τα εγκεκριμένα από την Ε.Ε. κονδύλια ύψους 657 εκατ. ευρώ και το έργο να τιναχθεί στον αέρα», όπως χαρακτηριστικά τονίζουν στην «Κ» αρμόδιοι παράγοντες.

Το ζήτημα αναμένεται μάλιστα να απασχολήσει σήμερα έκτακτη ειδική συνεδρίαση της κοινοβουλευτικής επιτροπής ενέργειας της Κύπρου, στην οποία ο Euroasia Interconnector έχει κληθεί να δώσει διευκρινίσεις για την πορεία υλοποίησης του έργου. Ο συνολικός προϋπολογισμός του έργου έχει αναθεωρηθεί έπειτα από έγκριση των Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας Ελλάδας και Κύπρου στο 1,94 δισ. ευρώ, από 1,57 δισ. ευρώ αρχικής έγκρισης το 2017. Η Ε.Ε. αποφάσισε να καλύψει μέσω χορηγίας από τον μηχανισμό «Συνδέοντας την Ευρώπη» ποσό 657 εκατ. ευρώ, ενώ το κυπριακό κράτος θα παραχωρήσει από το Ταμείο Ανάκαμψης πρόσθετο ποσό 100 εκατ. ευρώ. Το υπόλοιπο ποσό θα πρέπει να διασφαλιστεί με κεφάλαια που θα εξασφαλίσει μέσω δανεισμού ο Euroasia Interconnector. Το αίτημα της εταιρείας προς την ΕΤΕΠ για δάνειο ύψους 580 εκατ. ευρώ, σύμφωνα με πληροφορίες, απορρίφθηκε. Η εταιρεία έχει ζητήσει να εγγυηθεί το δημόσιο της Κύπρου την παραχώρηση του δανείου και σε αυτό το πλαίσιο η κυβέρνηση της Κύπρου ανέθεσε στην ελεγκτική υπηρεσία να διενεργήσει έρευνα σχετικά με τη βιωσιμότητα του έργου. Τα προκαταρκτικά ευρήματα της έρευνας, σύμφωνα με δημοσίευμα της εφημερίδας «Φιλελεύθερος» της Κύπρου, αφορούν θέματα καταλληλότητας του ιδιωτικού φορέα υλοποίησης του έργου και εντοπίζουν έλλειψη διαφάνειας ως προς τον τρόπο με τον οποίο ένας ιδιώτης βρέθηκε να διαχειρίζεται ένα στρατηγικής σημασίας έργο, αξίας τουλάχιστον 2 δισ. ευρώ. Σχετικό σημείωμα με τα ευρήματα, σύμφωνα με το ίδιο δημοσίευμα, εστάλη από τον ελεγκτή της αρμόδιας κυπριακής αρχής στο ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, στο ελληνικό Ελεγκτικό Συνέδριο και στον υπουργό Ενέργειας Γιώργο Παπαναστασίου. Η εμπλοκή που προκλήθηκε κινητοποίησε τις αρμόδιες αρχές για την αναζήτηση λύσης που θα εγγυάται τη χρηματοδότηση και την ομαλή ολοκλήρωση της διασύνδεσης, κάτι που φαίνεται να έχει δρομολογηθεί με την ενεργό εμπλοκή του ΑΔΜΗΕ.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Euroasia Interconnector έχει υπογράψει από τον Νοέμβριο του 2022 σύμβαση ανάθεσης των υποβρυχίων καλωδίων αξίας 1,43 δισ. ευρώ στη Nexans και το πρώτο χρονικό ορόσημο που αφορά την καταβολή 50 εκατ. ευρώ εκπνέει στις 7 Σεπτεμβρίου.

Το έργο της ηλεκτρικής διασύνδεσης Euroasia Interconnector έχει ενταχθεί στον κατάλογο των PCI (Ευρωπαϊκά Έργα Κοινού Ενδιαφέροντος) από το 2013 και αφορά την κατασκευή υποθαλάσσιου καλωδίου, μήκους 1.200 χλμ., που θα ενώνει το Ισραήλ με την Κύπρο και την Ελλάδα μέσω Κρήτης, δυναμικότητας 2.000 MW και ορίζοντα ολοκλήρωσης το 2027.

Λίθιο: Έρχεται έλλειψη σε δύο χρόνια

Εν μέσω παγκόσμιου «αγώνα δρόμου» για την εξασφάλιση κοιτασμάτων λιθίου για την παραγωγή μπαταριών για ηλεκτρικά αυτοκίνητα και άλλα ηλεκτρονικά, αναλυτές προειδοποιούν ότι ο κόσμος θα μπορούσε να βρεθεί ενώπιον σημαντικών ελλείψεων ήδη από το 2025.

Η BMI, μια ερευνητική μονάδα της Fitch Solutions, είναι μεταξύ εκείνων που προβλέπουν έλλειμμα προσφοράς λιθίου έως το 2025.

Σε πρόσφατη έκθεσή της, η BMI απέδωσε την εξέλιξη αυτή, σε μεγάλο βαθμό, στην Κίνα: «Αναμένουμε κατά μέσο όρο ετήσια αύξηση 20,4% στη ζήτηση λιθίου της Κίνας μόνο για ηλεκτρικά οχήματα κατά την περίοδο 2023-2032», ανέφερε η έκθεση. Αντίθετα, η προσφορά λιθίου της Κίνας θα αυξηθεί μόνο κατά 6% την ίδια περίοδο, αναφέρει η έκθεση, προσθέτοντας ότι το ποσοστό δεν μπορεί να ικανοποιήσει ούτε το ένα τρίτο της προβλεπόμενης ζήτησης.

Η Κίνα είναι ο τρίτος μεγαλύτερος παραγωγός λιθίου στον κόσμο, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο στις μπαταρίες των ηλεκτρικών οχημάτων.

Ο κόσμος παράγγαγε 540.000 μετρικούς τόνους λιθίου το 2021 και μέχρι το 2030 το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ προβλέπει ότι η παγκόσμια ζήτηση θα φτάσει τους 3 εκατομμύρια μετρικούς τόνους.

Σύμφωνα με τις προβλέψεις της S&P Global Commodity Insights, οι πωλήσεις EV πρόκειται να φτάσουν τα 13,8 εκατομμύρια το 2023, και θα ξεπεράσουν τα 30 εκατομμύρια έως το 2030.

«Πιστεύουμε ότι θα υπάρξει έλλειψη στη βιομηχανία λιθίου. Προβλέπουμε αύξηση της προσφοράς φυσικά, αλλά η ζήτηση αναμένεται να αυξηθεί με πολύ ταχύτερο ρυθμό», σχολίασε στο CNBC, η Corinne Blanchard, διευθύντρια έρευνας λιθίου και καθαρής τεχνολογίας της Deutsche Bank.

Μέχρι το τέλος του 2025, η Blanchard βλέπει ένα «μέτριο έλλειμμα» περίπου 40.000 έως 60.000 τόνων ισοδύναμου ανθρακικού λιθίου, αλλά προβλέπει ένα ευρύτερο έλλειμμα ύψους 768.000 τόνων μέχρι το τέλος του 2030.

Έλλειμμα, αλλά αργότερα

Υπάρχουν παράλληλα και άλλοι αναλυτές, που συμφωνούν ότι θα καταγραφούν ελλείψεις, τονίζουν ωστόσο ότι αυτό θα καθυστερήσει.

Ενώ περισσότερα ορυχεία λιθίου και έργα εξερεύνησης εξόρυξης θα μπορούσαν να υποστηρίξουν την αυξανόμενη ζήτηση, αυτό θα επεκταίνει μόνο τον διάδρομο για μερικά ακόμη χρόνια, σύμφωνα με τις εκτιμήσεις της Rystad Energy.

Σύμφωνα με την εταιρεία ενεργειακών ερευνών, εκατοντάδες έργα λιθίου βρίσκονται επί του παρόντος υπό εξερεύνηση, αλλά η πολυπλοκότητα στη γεωλογία και η χρονοβόρα διαδικασία αδειοδότησης εξακολουθούν να δημιουργούν προκλήσεις.

Υπάρχουν επί του παρόντος μόνο 101 ορυχεία λιθίου στον κόσμο, σύμφωνα με τα στοιχεία της Refinitiv.

Η αντιπρόεδρος της Rystad Energy, Susan Zou, εκτιμά ότι η συνολική προσφορά ορυχείων λιθίου θα αυξηθεί κατά 30% και 40% σε ετήσια βάση το 2023 και το 2024.

Από το πλεόνασμα στο έλλειμμα

Ενώ αυτό θα μπορούσε να υποδηλώνει παγκόσμιο πλεόνασμα λιθίου το επόμενο έτος, οι ελλείψεις θα μπορούσαν να αρχίσουν να μαστίζουν τις αλυσίδες εφοδιασμού το 2028.

«Τα επόμενα δύο χρόνια, αν και η προσφορά λιθίου μπορεί να παραμείνει επαρκής σε παγκόσμιο επίπεδο, η περιφερειακή ανισορροπία εφοδιασμού είναι ακόμα αναπόφευκτη», πρόσθεσε η Zou, επισημαίνοντας ότι οι περιφερειακές ικανότητες εξόρυξης και επεξεργασίας στις ΗΠΑ και την Ευρώπη ενδέχεται να μην είναι σε θέση να συμβαδίσουν με τη ζήτηση για μπαταρίες EV.

Η Wood Mackenzie προβλέπει ομοίως ότι η συνολική αγορά λιθίου θα δει πλεόνασμα προσφοράς τα επόμενα χρόνια. Ωστόσο, η συνεχιζόμενη αύξηση της ζήτησης και τα πολύ λίγα έργα που εισέρχονται στην παραγωγή στις αρχές της δεκαετίας του 2030 θα μπορούσαν να σημαίνουν ότι η αγορά είναι πιθανό να βιώσει έλλειμμα προσφοράς, δήλωσε ο αντιπρόεδρος της εταιρείας συμβούλων για την έρευνα μετάλλων και εξόρυξης, Robin Griffin.

«Οι κύριοι κίνδυνοι πιθανό να προέρχονται από καθυστερήσεις στην έναρξη λειτουργίας νέων έργων και καθυστερήσεις στην αδειοδότηση νέων περιουσιακών στοιχείων», υπογράμμισε.

Τα ορυχεία λιθίου χρειάζονται γενικά «10 χρόνια ή περισσότερα» από την πρώτη ανακάλυψη έως την πλήρη λειτουργία λιθίου, δήλωσε στο CNBC μέσω e-mail ο επικεφαλής εμπορικός διευθυντής του Piedmont Lithium, Austin Devaney.

«Πιστεύουμε ότι τελικά θα υπάρχει αρκετό λίθιο για να υποστηρίξει τις απαιτήσεις της ηλεκτροκίνησης. Αλλά βραχυπρόθεσμα, αναμένουμε να δούμε τον αντίκτυπο των περιορισμών της προσφοράς στην τιμολόγηση του λιθίου για πολλά χρόνια, αν όχι περισσότερα», είπε.

Πηγή: in.gr

Total Returns, Last 15 Years...

S&P 500 SPY: +361% (10.7% annualized)

MSCI World ex-US: +58% (3.1% annualized)

MSCI Emerging Markets EEM: +33% (1.9% annualized)

